

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการ และปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร

2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการ และปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล และลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2535 จำนวน 456 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2535 จำนวน 228 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ
ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบ
ไปใช้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ
ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบ
ไปใช้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
ทั้ง 8 อำเภอในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร เพื่อส่งแบบสอบถาม
ให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 220 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 97.49

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว โดยหาค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการสร้างแบบทดสอบ โดยหา
ค่าร้อยละ ค่าตัวกลางเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน
โดยการทดสอบแบบที่

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ โดยหา
ค่าตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการ
ทดสอบแบบที่

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของครู

1.1 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 54.55 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 45.45

1.2 ครูที่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล ร้อยละ 80.00 และครูที่ไม่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล ร้อยละ 20.00

1.3 ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล โดยเรียนเป็นวิชาพื้นฐานบังคับ ร้อยละ 80.11 และครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลโดยอบรมหลักสูตรระยะสั้น ร้อยละ 19.89

2. กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่าครูมีกระบวนการสร้างแบบทดสอบในแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ

2.1.1 มีการวางแผนการสร้างแบบทดสอบล่วงหน้าก่อนลงมือสร้างแบบทดสอบ มีการวางแผนทุกครั้ง ร้อยละ 40.00 มีการวางแผนเป็นบางครั้ง ร้อยละ 51.36 ไม่มีการวางแผนเลย ร้อยละ 8.64

2.1.2 มีการสำรวจจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ก่อนออกข้อสอบ สำรวจทุกครั้ง ร้อยละ 86.36 สำรวจเป็นบางครั้ง ร้อยละ 13.64 ไม่ได้สำรวจเลย ร้อยละ 0.00

2.1.3 ก่อนลงมือสร้างข้อสอบครูได้เตรียม ตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นอันดับแรก ร้อยละ 53.18 เตรียมหาแนวข้อสอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 45.46 เตรียมตารางสอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 1.36

2.1.4 ก่อนออกข้อสอบครูได้กำหนด จุดมุ่งหมายของการสอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 47.27 กำหนดเนื้อหาที่จะสอบเป็นอันดับแรก

ร้อยละ 48.18 กำหนดจำนวนข้อสอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 4.55

2.1.5 ก่อนลงมือสร้างแบบทดสอบครูศึกษา วิธีการสร้างแบบทดสอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 14.55 ศึกษาคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีเป็นอันดับแรก ร้อยละ 10.45 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอันดับแรก ร้อยละ 75.00

2.1.6 ครูมีวิธีเลือกจุดประสงค์ที่นำมาสร้างแบบทดสอบโดยครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ร้อยละ 15.45 ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ ร้อยละ 6.82 ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ ร้อยละ 77.73

2.1.7 ครูนำจุดประสงค์ที่จะมาสร้างแบบทดสอบมาจาก บ.02 ทุกจุดประสงค์ ร้อยละ 78.18 จากจุดประสงค์ในบทเรียนที่สำคัญ ร้อยละ 11.82 จาก บ.02 เฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ ร้อยละ 10.00

2.2 ด้านการสร้างแบบทดสอบ

2.2.1 ครูสร้างแบบทดสอบโดย ยึดตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นหลัก ร้อยละ 24.09 ยึดแผนการสอนและคู่มือครูเป็นหลัก ร้อยละ 66.36 ยึดหนังสือเรียนเป็นหลัก ร้อยละ 9.55

2.2.2 ครูสร้างแบบทดสอบ เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดลงแต่ละครั้ง ร้อยละ 45.46 เมื่อสอนจบแต่ละบทเรียน ร้อยละ 48.18 ก่อนถึงวันสอบ ร้อยละ 6.36

2.2.3 ครูมีวิธีเลือกชนิดของแบบทดสอบ โดยเลือกให้เหมาะกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 45.91 เลือกให้เหมาะกับเนื้อหา ร้อยละ 20.45 เลือกให้เหมาะกับกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 33.64

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อสอบครูได้ วิเคราะห์ทุกครั้ง ร้อยละ 34.55 วิเคราะห์บางครั้ง ร้อยละ 55.00 ไม่มีการวิเคราะห์เลย ร้อยละ 10.45

2.2.5 ในการสร้างแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ตัวเลือกที่เป็นตัวลวงส่วนมากได้มา โดยใช้คำตอบที่นักเรียนมักตอบผิด ร้อยละ 39.09 คิดขึ้นมาเอง ร้อยละ 26.36 คัดเลือกข้อความจากหนังสือเรียน ร้อยละ 34.55

2.2.6 แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีการจัดเรียง จากข้อง่ายไปหายาก ร้อยละ 32.73 เรียงตามลำดับเนื้อหา ร้อยละ 43.18 เรียงตามจุดประสงค์ใน ป.02 ร้อยละ 24.09

2.2.7 ครูตรวจให้คะแนนแบบทดสอบอัตนัยโดย ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 76.36 ให้คะแนนตามที่ได้เห็นสมควร ร้อยละ 13.18 ให้คะแนนโดยเทียบกับนักเรียนคนอื่น ร้อยละ 10.46

2.2.8 ชนิดของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ใช้หลาย ๆ แบบปนกัน ร้อยละ 78.18 เลือกใช้เพียง 2 แบบเท่านั้น ร้อยละ 10.46 ใช้แบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียว ร้อยละ 11.36

2.3 ด้านการบริหารการสอบ

2.3.1 ก่อนถึงวันสอบครูแจ้งให้นักเรียนทราบ เวลา และวิชาที่จะสอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 4.09 แจ้งวัน และวิชาที่จะสอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 3.64 แจ้งวัน เวลา และวิชาที่จะสอบให้นักเรียนทราบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 92.27

2.3.2 ในการดำเนินการสอบครู อธิบายคำชี้แจงให้นักเรียนทราบ ร้อยละ 81.82 อธิบายข้อที่นักเรียนสงสัยให้นักเรียนทราบ ร้อยละ 18.18 อธิบายเฉพาะข้อที่ยากเท่านั้นให้นักเรียนทราบ ร้อยละ 0.00

2.3.3 ระหว่างที่นักเรียนกำลังสอบ ครูนั่งดูนักเรียนตรงมุมใดมุมหนึ่งของห้อง ร้อยละ 73.64 ครูเดินตรวจดูนักเรียนทำข้อสอบตลอดเวลา ร้อยละ 24.09 ครูปฏิบัติงานอื่น ๆ ร้อยละ 2.27

2.3.4 เมื่อพบนักเรียนทุจริตในการสอบ ครูลงโทษทันที ร้อยละ 4.55 ครูประกาศให้รู้ว่ามีผู้ทุจริตในการสอบทันที ร้อยละ 10.45 ครูเรียกมาตักเตือนหรือลงโทษภายหลัง ร้อยละ 85.00

2.3.5 เมื่อนักเรียนส่งกระดาษคำตอบ ครูตรวจสอบ
การเขียนชื่อ และเลขที่ของนักเรียนเป็นอันดับแรก ร้อยละ 41.36 ครูตรวจสอบ
การทำเครื่องหมายในกระดาษคำตอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 39.09 ครูตรวจสอบ
จำนวนกระดาษคำตอบเป็นอันดับแรก ร้อยละ 19.55

2.3.6 ครูให้ความสำคัญกับการพิมพ์ และการพิสูจน์อักษร
มากที่สุด ร้อยละ 71.82 ครูให้ความสำคัญกับการอัดสำเนาและการเย็บแบบทดสอบ
มากที่สุด ร้อยละ 13.18 ครูให้ความสำคัญกับการเย็บและการผนึกแบบทดสอบ
มากที่สุด ร้อยละ 15.00

2.4 ด้านการนำผลการสอบไปใช้

2.4.1 ครูนำผลการสอบไปใช้ด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
มากที่สุด ร้อยละ 82.27 ครูนำผลการสอบไปใช้ด้านแจ้งให้ผู้ปกครองทราบมากที่สุด
ร้อยละ 1.36 ครูนำผลการสอบไปใช้ด้านตัดสินผลการเรียนมากที่สุด ร้อยละ 16.37

2.4.2 ครูนำผลการสอบมาเป็นแนวทางสำคัญในการสอน
ซ่อมเสริม ร้อยละ 40.45 ครูนำผลการสังเกตพฤติกรรมมาเป็นแนวทางสำคัญ
ในการสอนซ่อมเสริม ร้อยละ 17.73 ครูนำผลการตรวจแบบฝึกหัดมาเป็นแนวทาง
สำคัญในการสอนซ่อมเสริม ร้อยละ 41.82

2.4.3 ครูนำผลการสอบไปวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียน
เป็นอันดับแรก ร้อยละ 15.00 ครูนำผลการสอบไปวินิจฉัยข้อบกพร่องของแบบทดสอบ
เป็นอันดับแรก ร้อยละ 15.00 ครูนำผลการสอบไปวินิจฉัยข้อบกพร่องของการจัด
การเรียนการสอนเป็นอันดับแรก ร้อยละ 70.00

2.4.4 ครูแจ้งผลการสอบให้นักเรียนทราบโดยแจ้งทุกครั้ง
หลังการสอบ ร้อยละ 77.73 ครูแจ้งผลการสอบให้นักเรียนทราบโดยแจ้งเมื่อ
จบภาคเรียนหนึ่ง ๆ ร้อยละ 11.82 ครูแจ้งผลการสอบให้นักเรียนทราบโดยแจ้ง
เป็นระยะ ๆ ในแต่ละภาคเรียน ร้อยละ 10.45

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 15 ปีกับครูที่มีประสบการณ์
ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีกระบวนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการวางแผน

การสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลกับครูที่ไม่มี ประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลมีกระบวนการสร้างแบบทดสอบ ด้าน การวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหาร การสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน

5. ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลโดยเรียน เป็นวิชาพื้นฐานบังคับกับครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล โดยอบรมหลักสูตรระยะสั้น มีกระบวนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการวางแผน การสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และ ด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน

6. ปัญหาในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่า ครูมี ปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

6.1 ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น การกำหนดจำนวนข้อของแบบทดสอบ มีปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย

6.2 ด้านการสร้างแบบทดสอบ ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเป็น ส่วนใหญ่ ยกเว้น ออกข้อสอบไม่พอเหมาะกับเวลาที่กำหนด ไม่สามารถเขียน ตัวเลือกที่เป็นตัวลงได้เหมาะสม ขาดความรู้และทักษะในการสร้างแบบทดสอบ ด้านทักษะพิสัย และขาดความรู้เบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบ มีปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย

6.3 ด้านการบริหารการสอบ ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่

นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการสอบ และขาดเครื่องมือในการทดสอบภาคปฏิบัติ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

6.4 ด้านการนำผลการสอบไปใช้ ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่มีปัญหา อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

7. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 15 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อในด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้าน การบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน

8. ครูที่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลกับครูที่ไม่มีประสบ- การณ์ทางการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อในด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารการสอบ พบว่ามีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ขาดเครื่องมือ ในการทดสอบภาคปฏิบัติ

9. ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลโดยเรียนเป็น วิชาพื้นฐานบังคับกับครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลโดยอบรม หลักสูตรระยะสั้น มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้ านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ และด้านการบริหาร การสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการนำผลการสอบไปใช้ พบว่ามีปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ขาดการนำผลการสอบไปใช้ปรับปรุง การเรียนการสอน ขาดการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบ และ ขาดการนำผลการสอบไปเป็นแนวทางในการสอนซ่อมเสริม

10. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 15 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านในด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้าน การบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน

11. ครูที่มีประสบการณ์ทางการพัฒนาผลและประเมินผลกับครูที่ไม่มีประสบการณ์ทางการพัฒนาผลและประเมินผล มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน

12. ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการพัฒนาผลและประเมินผลโดยเรียนเป็นวิชาพื้นฐานบังคับกับครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการพัฒนาผลและประเมินผลโดยอบรมหลักสูตรระยะสั้น มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ และด้านการบริหารการสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการนำผลการสอบไปใช้ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการศึกษากระบวนการสร้างแบบทดสอบพบว่า

1.1 ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ครูส่วนใหญ่มีการวางแผนการสร้างแบบทดสอบล่วงหน้าก่อนลงมือสร้างแบบทดสอบเป็นบางครั้ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูต้องสอนประจำชั้นและมีงานในโครงการต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงไม่ค่อยมีเวลาวางแผนการสร้างแบบทดสอบ และพบว่ามี การสำรวจจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ก่อนออกข้อสอบทุกครั้ง ก่อนลงมือสร้างแบบทดสอบได้เตรียมตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามระเบียบการพัฒนาผลและประเมินผลการศึกษา ที่ครูระดับปฏิบัติการต้องสำรวจจุดประสงค์ปลายทางใน บ.02 แล้วนำเนื้อหามาวิเคราะห์ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ สวัสดิ์ประดิษฐ์ (2529) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการประชุมวางแผนการสร้างแบบทดสอบล่วงหน้าทุกครั้ง และครูมีการเตรียมตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นบางครั้ง และจากผลการ

วิจัยของ ผ่องฉวี ทิรัณชาติ (2530) ที่พบว่าครูคณิตศาสตร์ได้ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ในการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรก่อนสร้างเครื่องมือวัดผล ผลการวิจัยยังพบว่า ก่อนออกข้อสอบครูได้กำหนดเนื้อหาที่จะสอบ ก่อนลงมือสร้างแบบทดสอบครูศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน ครูเลือกจุดประสงค์ที่ครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ มาสร้างแบบทดสอบ ทั้งนี้เพราะในการ ตรวจสอบความรู้ ความสามารถของนักเรียนจะต้องให้ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งตรงกับ วิธีการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 หมวดที่ 2 ข้อ 9.5 ว่าให้เลือกประเมิน เฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ ให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้น กระบวนการ (กรมวิชาการ. 2533 : 4) นอกจากนี้ครูนำจุดประสงค์ที่จะมาสร้าง แบบทดสอบมาจาก บ.02 ทุกจุดประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังไม่เข้าใจว่า ให้เลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญเท่านั้น

1.2 ด้านการสร้างแบบทดสอบ ครูส่วนใหญ่ยึดแผนการสอนและ คู่มือครูเป็นหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คู่มือครูมีตัวอย่างแบบทดสอบในแต่ละบท ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ในบทเรียน ครูจึงยึดเป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบ ซึ่ง ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ สวัสดิ์ประดิษฐ์ (2529) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่สร้างแบบทดสอบโดยอาศัยแผนการสอนหรือคู่มือครู ผลการวิจัยยังพบว่า ครูสร้างแบบทดสอบเมื่อสอนจบแต่ละบทเรียน ครูมีวิธีเลือกชนิดของแบบทดสอบโดย เลือกให้เหมาะกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อสอบครูได้วิเคราะห์ บางครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดงบประมาณ ขาดความรู้ ขาดคู่มือ ขาดอุปกรณ์ และครูไม่มีเวลาในการวิเคราะห์ข้อสอบ ดังที่ รัตนา อัจฉริยากร (2530) พบว่า ครูวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบปัญหาไม่มีเวลาในการวิเคราะห์ข้อสอบ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าครูสร้างแบบทดสอบบรณัยแบบเลือกตอบโดย ตัวเลือก ที่เป็นตัวลวงส่วนมากได้มาโดยเข้าคำตอบที่นักเรียนมักตอบผิด ดังที่ อนันต์ ศรีโสภณ (2524 : 131) กล่าวว่า เป็นตัวลวงที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีการจัดเรียงตามลำดับเนื้อหา ครูตรวจให้คะแนนแบบทดสอบ

อัตรณ์ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และชนิดของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นใช้หลาย ๆ แบบปนกัน ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะกับเนื้อหาและเหมาะสมกับลักษณะความสามารถที่ต้องการจะวัด

1.3 ด้านการบริหารการสอบ ครูแจ้งให้นักเรียนทราบวัน เวลา และวิชาที่จะสอบก่อนถึงวันสอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องการให้นักเรียนมีเวลาเตรียมตัวสอบไว้พร้อม ในการดำเนินการสอบครูอธิบายค่าใช้จ่ายให้นักเรียนทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องการให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เข้าสอบอย่างเสมอหน้าระหว่างที่นักเรียนกำลังสอบครูนั่งดูนักเรียนตรงมุมใดมุมหนึ่งของห้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องการให้นักเรียนมีสมาธิในการสอบ ดังที่ ไพศาล หวังพานิช (2523 : 23) กล่าวว่าในขณะที่สอบนั้นต้องการให้เด็กแสดงพฤติกรรมและความสามารถต่าง ๆ อย่างเต็มที่ผลที่ได้จึงจะเป็นความสามารถสูงสุดโดยพยายามให้เกิดความคลาดเคลื่อนของผลการวัดน้อยที่สุด และการดำเนินการสอบเป็นมูลเหตุสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผลการวัดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และผลการวิจัยยังพบว่าเมื่อพบนักเรียนทุจริตในการสอบครูเรียกมาตักเตือนหรือลงโทษภายหลัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่ต้องการให้บรรยากาศในห้องสอบเสียไป และไม่ต้องการรบกวนสมาธิของนักเรียนในห้อง เมื่อนักเรียนส่งกระดาษคำตอบ ครูตรวจสอบการเขียนชื่อและเลขที่ของนักเรียน ครูให้ความสำคัญกับการพิมพ์และการพิสูจน์อักษรมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องการให้ผลการสอบของนักเรียนแต่ละคนถูกต้องไม่คลาดเคลื่อน และเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพดี

1.4 ด้านการนำผลการสอบไปใช้ ครูส่วนใหญ่นำผลการสอบไปใช้ในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากผลการสอบสามารถวินิจฉัยได้ว่า นักเรียนยังอ่อนหรือบกพร่องตรงไหน ในเนื้อหาเรื่องใด หรือในพฤติกรรมใด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533 หมวดที่ 1 ข้อ 7 ว่าให้มีการประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อตัดสินผลการเรียน (กรมวิชาการ. 2533 : 4) นอกจากนี้ครูได้มีการ

นำผลการตรวจแบบฝึกหัดและผลการสอบมาเป็นแนวทางสำคัญในการสอนซ่อมเสริม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากผลการตรวจแบบฝึกหัดและจากผลการสอบจะทำให้ครูทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถสูงในรายวิชาใด หรือบกพร่องในรายวิชาใด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผ่องฉวี หิรัญชาติ (2530) ที่พบว่าครูคณิตศาสตร์นำผลของการวัดและประเมินผลมาใช้ประโยชน์ โดยการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ได้อันดับผลการเรียน 0-1 ผลการวิจัยยังพบว่าครูนำผลการสอบไปวินิจฉัยข้อบกพร่องของการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง หากจัดได้ไม่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน ก็จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และพบว่าครูแจ้งผลการสอบให้นักเรียนทราบโดยแจ้งทุกครั้งหลังการสอบ ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนและบ้านได้รับรู้สภาพทางการเรียนและพัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียนร่วมกัน เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน หรือร่วมกันส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาไปตามความสามารถ

2. จากการเปรียบเทียบกระบวนการสร้างแบบทดสอบของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตรพบว่า

2.1 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 15 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีกระบวนการสร้างแบบทดสอบในด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีกระบวนการบริหารงานที่เป็นระบบ มีการอบรม ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเสมอ และระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว รวมทั้งมีการติดตามการนิเทศทั้งภายในโรงเรียน และจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออยู่เสมอ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ได้จัดอบรมครูผู้สอนประจำชั้นนานขึ้นที่เริ่มใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงทุกโรงเรียน เพื่อชี้แจง ท้าความเข้าใจให้ตรงกัน จึงทำให้มีกระบวนการสร้างแบบทดสอบไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลกับครูที่ไม่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล มีกระบวนการสร้างแบบทดสอบในด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหาร การสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 ทั้งนี้่าจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับข้อ 2.1

2.3 ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล โดยเรียนเป็นวิชาพื้นฐานบังคับกับครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและ ประเมินผลโดยอบรมหลักสูตรระยะสั้น มีกระบวนการสร้างแบบทดสอบในด้านการ วางแผนการสร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหาร การสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในข้อ 5 ทั้งนี้่าจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับข้อ 2.1

3. จากการศึกษาปัญหาในการสร้างแบบทดสอบของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตรพบว่า

3.1 ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ครูส่วนใหญ่มีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้่าจะเป็นเพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการ วางแผนการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ สวัสดิ์ประดิษฐ์ (2529) ที่พบว่าครูผู้สอนระดับประถมศึกษาประสบปัญหาด้านการ วางแผนการสร้างแบบทดสอบในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการสร้างแบบทดสอบ ครูส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้่าจะเป็นเพราะครูผู้สอนระดับประถมศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างแบบทดสอบต่าง ๆ

3.3 ด้านการบริหารการสอบ ครูส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้่าจะเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีกระบวนการ บริหารงานที่เป็นระบบ มีระเบียบปฏิบัติชัดเจน ทำให้ครูปฏิบัติได้ถูกต้องจึงทำให้มีปัญหา อยู่ในระดับน้อย

3.4 ด้านการนำผลการสอบไปใช้ ครูส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่จะนำผลการสอบไปใช้ในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ จึงมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

4. จากการเปรียบเทียบปัญหาในการสร้างแบบทดสอบของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตรพบว่า

4.1 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 15 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ทั้งนี้ น่าจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับข้อ 2.1

4.2 ครูที่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลกับครูที่ไม่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหารการสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4 ทั้งนี้ น่าจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับข้อ 2.1 แต่เมื่อพิจารณาด้านการบริหารการสอบพบว่ามีปัญหาแตกต่างกันในเรื่องขาดเครื่องมือในการทดสอบภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลมาแล้วสามารถสร้างหรือประยุกต์เครื่องมือในการทดสอบภาคปฏิบัติได้ จึงมีปัญหาในเรื่องนี้น้อยกว่าครูที่ไม่มีประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผล

4.3 ครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลโดยเรียนเป็นวิชาพื้นฐานบังคับกับครูที่มีลักษณะประสบการณ์ทางการวัดผลและประเมินผลโดยอบรมหลักสูตรระยะสั้น มีปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ ด้านการวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ และด้านการบริหารการสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการนำผลการสอบไปใช้มีปัญหาแตกต่างกัน และมีความแตกต่างกันในเรื่องขาดการนำผลการสอบไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ขาดการรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ และขาดการ

นำผลการสอบไปเป็นแนวทางในการสอนซ่อมเสริม โดยครูที่มีประสบการณ์ทางการ วัตถุประสงค์และประเมินผลโดยเรียนเป็นวิชาพื้นฐานบังคับ มีปัญหามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ ทางการวัตถุประสงค์และประเมินผลโดยอบรมหลักสูตรระยะสั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มี ประสบการณ์โดยเรียนเป็นวิชาพื้นฐานบังคับเรียนจบมาหลายปีแล้ว จึงทำให้ไม่ทราบ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ส่วนครูที่มีประสบการณ์โดยอบรมหลักสูตรระยะสั้น อาจได้รับการ อบรมมาไม่นานทำให้ทราบเทคนิควิธีการใหม่ ๆ จึงมีปัญหาน้อยกว่าครูที่เรียนเป็น วิชาพื้นฐานบังคับ อีกประการหนึ่งคือ การอบรมหลักสูตรระยะสั้นมุ่งเน้นสิ่งที่จะนำไป ปฏิบัติจริงมากกว่าหลักการและทฤษฎี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่าครูส่วนใหญ่มีกระบวนการสร้างแบบทดสอบในด้าน การวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ด้านการสร้างแบบทดสอบ ด้านการบริหาร การสอบ และด้านการนำผลการสอบไปใช้ถูกต้อง เป็นไปตามหลักในการวัตถุประสงค์และ ประเมินผล แต่ยังมีบางส่วนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัด ให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบตรงตามการวัตถุประสงค์และประเมินผล เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น และจากการ วิเคราะห์ปัญหาในการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งพบว่า ครูมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ที่ควร ได้รับการแก้ไข เช่น การวางแผนการสร้างแบบทดสอบไม่รัดกุม ขาดความรู้และ ทักษะในการวางแผนสร้างแบบทดสอบ ขาดความรู้ในการสร้างตารางวิเคราะห์ หลักสูตร การใช้ตารางวิเคราะห์หลักสูตร ขาดตาราง เอกสารเกี่ยวกับการสร้าง แบบทดสอบ ขาดความรู้และทักษะในการสร้างแบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และเน้นกระบวนการ ขาดความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบ ขาดงบประมาณ ในการวิเคราะห์ข้อสอบ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการสอบ ขาดเครื่องมือ

ในการทดสอบภาคปฏิบัติ จากปัญหาดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การศึกษาควรช่วยเหลือทั้งในด้านงบประมาณ และการจัดอบรมให้ความรู้กับครูผู้สอน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ส่วนในเรื่องขาด ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ อาจแก้ไขโดยการจัดพิมพ์แจก โรงเรียนต่าง ๆ และควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติในกระบวนการสร้าง แบบทดสอบให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และเกิดปัญหาน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษากระบวนการสร้างแบบทดสอบ และปัญหาในการสร้าง แบบทดสอบ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่ทุกชั้นเรียน
2. ควรมีการศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครู สร้างขึ้นใช้เองในโรงเรียนประถมศึกษา